

महाराष्ट्र शासन
तेजस्विनावधी तमस्तु

शासकीय अध्यापक महाविद्यालय बुलडाणा

स्थापना : जुलै १९६८
संत गाडगेवावा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती संलग्नीत
एन.सी.टी.ई. मान्यताप्राप्त
नंक 'अ' श्रेणी प्राप्त

माहिती पुस्तिका

सत्र 2021-2022

डॉ. सीमा सु. लिंगायत

प्राचार्य

शासकीय अध्यापक महाविद्यालय, बुलडाणा - 443 001
दुरध्वनी क्रमांक (07262) 247062

● राष्ट्रगीत ●

जनगणमन-अधिनायक जय हे
भारत भाग्यविधाता ।
पंजाब सिन्धु गुजरात मराठा
द्राविड उत्कल बंग,
विंध्य हिमाचल यमुना गंगा
उच्छ्वल जलधि तरंग
तव शुभ नामे जागे, तव शुभ आशिष मागे
गाहे तव जय गाथा ।
जनगण मंगलदायक जय हे
भारत भाग्यविधाता ।
जय हे, जय हे, जय हे,
जय जय जय जय हे ।

भारताचे संविधान

प्रारस्ताविका

आम्ही भारताचे लोक, भारताचे एक सार्वभौम समाजवादी धर्मनिरपेक्ष लोकशाही गणराज्य घडवण्याचा व त्याचा सर्व नागरिकांस :

सामाजिक, आर्थिक व राजनैतिक न्याय,
विचार, अभिव्यक्ती, विश्वास, श्रद्धा
व उपासना यांचे स्वातंत्र्य,
दर्जाची व संधीची समानता,
निश्चितपणे प्राप्त करून देण्याचा
आणि त्या सर्वांमध्ये व्यक्तीची प्रतिष्ठा
व राष्ट्राची एकता आणि एकात्मता
यांचे आश्वासन देणारी बंधुता
प्रवर्धित करण्याचा संकल्पपूर्वक निर्धार करून,
आमच्या संविधानासभेत
आज दिनांक २६ नोव्हेंबर १९४९ रोजी
याद्वारे हे संविधान अंगीकृत आणि अधिनियमित
करून स्वतःप्रत अर्पण करत आहोत.

महाराष्ट्र शासन

GOVERNMENT COLLEGE OF EDUCATION BULDANA

* VISION *

To the in-service & pre-service teacher trainees into good, ideal, devoted & dedicated teachers, master trainers, educational administrators & planners and researchers for rendering their services in education.

* MISSION *

- ✿ To help the trainee teachers to shape themselves into devoted, dedicated and ideal teachers.
- ✿ To prepare educational administrators, planners and Educational researcher.
- ✿ To develop the research attitude and research culture among the M.Ed., B.Ed in-service and pre-service teachers.
- ✿ To increase the knowledge of teachers regarding various allied branches pertaining to teaching and learning like philosophy, sociology, administration, evaluation methods and modes of teaching and learning.
- ✿ To develop the skills of teaching amongst the trainee teachers.
- ✿ To develop the skills of using the technology in teaching and learning
- ✿ To bring out quality in teacher training.
- ✿ To enhance the teachers to work devotedly and dedicatedly as educational planners and administrators and human resource in education.

महाराष्ट्र शासन

GOVERNMENT COLLEGE OF EDUCATION BULDANA

* VALUES *

To promote the following core value among the teacher trainees of the institute :

- 1) Contributing to the institution, teacher training institute Schools & Education Departments.
- 2) Fostering the global competencies like Environmental protection, managing stress, Health awareness, Rain water harvesting, National and International integration. etc. among the trainees students.
- 3) Promoting the use of technology.
- 4) Quest for excellence
- 5) Inculcating social environmental & scientific values among the trainees.
- 6) Developing research culture & atmosphere.

महाराष्ट्र शासन

GOVERNMENT COLLEGE OF EDUCATION BULDANA

* OBJECTIVES *

- 1) To increase the knowledge the foundation of education like Philosophy, Sociology, Psychology, School administration & management etc.
- 2) To develop the knowledge of pedagogical subjects.
- 3) To develop the teaching skills like micro teaching, macro teaching and simulated teaching.
- 4) To foster the values the social global values among the trainees.
- 5) To help the student to make use of educational technology in teaching learning situation.
- 6) To foster the research attitude in order to develop research cultures in institution.
- 7) To imbibe the scientific auto look among the trainee to solve day to day problems in education.
- 8) To enable the trainees to create audio visual teaching aids to use in their practice teaching.
- 9) To enhance the capacity to prepare the PPT and E-learning material.
- 10) To inculcate the competence like narration, lecturing discussion drama, music, animation etc.
- 11) To enrich the performing the fine arts like educational drawing, drama, music, animation etc.
- 12) To create conducive atmosphere for the promotion of education by reaching it in the problem areas.
- 13) To promote Yoga education for keeping the trainees healthy and remove their stress.
- 14) To acquaint the student with each and every activity of teacher through various group of five months internship in practice teaching schools.
- 15) To find out hidden potentials so as to develop them to use it in formal and nonformal education.
- 16) To develop the all-round the teacher personality of the trainees.
- 17) To provide the opportunities like community work and services so as to bring out desired change.

* कर्मचारी *

प्राचार्य डॉ. सौ. सीमा सुरेश लिंगायत

एम.ए. (राज्यशास्त्र, इतिहास, अर्थशास्त्र) एम.ए.ड.
सेट (शिक्षणशास्त्र), पीएच.डी. (शिक्षणशास्त्र), हिंदी रल

* अधिव्याख्याता गण *

■ डॉ. प्रदीप कौठळकर

सहयोगी प्राध्यापक
एम.एस्टी., एम.ए.ड.
सेट (शिक्षणशास्त्र)
पीएच.डी. (शिक्षणशास्त्र)

■ डॉ. अनिल वरघट

(सहायक प्राध्यापक)
एम.ए., (इंग्रजी, अर्थशास्त्र,
इतिहास, हिंदी)
एम.ए.ड. सेट (शिक्षणशास्त्र)
पीएच.डी. (इंग्रजी, शिक्षणशास्त्र)

■ डॉ. श्रीमती. नुतन चव्हाण

सहयोगी प्राध्यापक
एम.ए., (भूगोल, इतिहास)
एम.ए.ड. सेट (शिक्षणशास्त्र)
एम.फिल., पीएच.डी. (शिक्षणशास्त्र)

■ प्रा.डॉ.श्री. हर्षनंद खोब्रागढे

(सहायक प्राध्यापक)
एम.ए., (मराठी, समाजशास्त्र,
तत्वज्ञान, इतिहास, राज्यशास्त्र) एम.ए.ड.
नेट (मराठी) सेट (शिक्षणशास्त्र)
पीएच.डी. (मराठी, शिक्षणशास्त्र)

■ कार्यालयीन कर्मचारी ■

श्रीमती सी. एस. गुळवे, वरीष्ठ लिपाक

श्री. एस. आर. सोमवंशी, शिपाई

श्री. राजेंद्र श्रीराम पवार, शिपाई

श्री. राजेंद्र सुखदेव सुरडकर, शिपाई

शेख तौफीक शेख लतीफ, शिपाई

शासकीय अध्यापक महाविद्यालय, बुलडाणा*** तक्रार निवारण समिती *****सन 2021-2022**

अ.क्र.	नाव	पद	सदस्य प्रकार
१	मा.डॉ.एस.एस. लिंगायत	प्राचार्य	अध्यक्ष
२	डॉ.एन.बी. चव्हाण	सहयोगी प्राध्यापक	सदस्य सचिव
३	डॉ.एच.पी. खोब्रागडे	सहायक प्राध्यापक	सदस्य
५	श्रीमती सी.एस. गुळवे	कार्यालयीन प्रतिनिधि	सदस्य
५	कु. प्रणाली गायकवाड	विद्यार्थी प्रतिनिधि (पदव्युत्तर / महिला)	सदस्य
६	माधुरीबेला नि. जाधव	विद्यार्थी प्रतिनिधि (महिला)	सदस्य
७	आकाश शेगोकार	विद्यार्थी प्रतिनिधि (पुरुष)	सदस्य
८	डॉ. विजया काकडे	एन.जी.ओ.	सदस्य

शासकीय अध्यापक महाविद्यालय, बुलडाणा*** अँटीर्गिंग समिती *****सन 2021-2022**

अ.क्र.	नाव	पद	समितीतील पदनाम
1.	मा.डॉ.एस.एस. लिंगायत	प्राचार्य	अध्यक्ष
			पोलीस अधिकारी
2.	अङ्ग. किरण उमक (राठोड)	कायदे तज	सदस्य
3.	श्री. रविकिरण टाकळकर	वृत्तपत्र प्रतिनिधि (पत्रकार)	सदस्य
4.	डॉ. विजया काकडे	एन.जी.ओ.	सदस्य
5.	डॉ. पी.ए. कौठळकर	जेष्ठ प्राध्यापक	सदस्य सचिव
6.	डॉ.एन.बी. चव्हाण	शिक्षक प्रतिनिधि	सदस्य
7.	श्रीमती सी.एस. गुळवे	कार्यालय प्रतिनिधि	सदस्य
8.	कु. पल्लवी राऊत	महिला विद्यार्थी प्रतिनिधि	सदस्य
9.	सुधाकर शेगोकार	पालक प्रतिनिधि	सदस्य
10.	वसिम इरफान घनकर	पुरुष विद्यार्थी प्रतिनिधि	सदस्य

शासकीय अध्यापक महाविद्यालय, बुलडाणा*** माहिती अधिकार समिती *****सन 2021-2022**

अ.क्र.	नाव	पद
1.	डॉ.एस.एस. लिंगायत	प्रथम अपिलीय अधिकारी
2.	डॉ.पी.ए. कौठळकर	जनमाहिती अधिकारी
3.	श्रीमती सो.एस. गुळवे	सहायक माहिती अधिकारी

शासकीय अध्यापक महाविद्यालय, बुलडाणा*** विद्यार्थी विकास समिती *****सन 2021-2022**

अ.क्र.	नाव	पद	सदस्य प्रकार
1.	डॉ. अनिल देवराव वरघट	विद्यार्थी विकास अधि.	प्रभारी प्राध्यापक
2.	डॉ. प्रदीप आनंदराव कौळळकर	सदस्य	पुरुष प्राध्यापक
3.	श्री. नूतन भानुदास चव्हाण	सदस्य	महिला प्राध्यापक
4.	डॉ. विजया काकडे	सदस्य	सामाजिक कार्यकर्ता
5.	अॅड. किरण उमक	सदस्य	समुपदेशक

*** महाविद्यालय : एक दृष्टिक्षेप ***

शासकीय अध्यापक महाविद्यालय, बुलडाणा ही शिक्षण संचालनालय (उच्च शिक्षण), महाराष्ट्र शासन, पूणे या विभागाची एक शाखा असून दि. १ जुलै १९६८ साली सेवांतर्गत शिक्षकांच्या प्रशिक्षणासाठी नॉर्मल स्कूल या नावाने बुलडाणा जिल्हातील प्राथमिक, माध्यमिक शिक्षक, सेवा अंतर्गत शिक्षकांच्या अल्पमुदतीच्या प्रशिक्षणासाठी शासनाने सुरु केली. यात डी.एड. आणि बी.एड. हे दोन्ही अभ्यासक्रम तसेच कालबद्ध प्रशिक्षण विषयक उपक्रमांची सोय आहे.

चिखली रोडवर निसर्गरम्य अशा १३ एकराच्या विस्तीर्ण क्षेत्रफळाच्या भूखंडावर महाविद्यालयाची इमारत आहे.

शालेय शिक्षण व उच्च शिक्षण असे सन १९९५ पासून विभाजन झाल्यावर पदवी अभ्यासक्रमासाठी (बी.एड.) शासकीय अध्यापक महाविद्यालय या नावाने ही संस्था स्वतंत्ररित्या कार्य करीत आहे. विदर्भातील अत्यंत नामांकित असे हे प्रशिक्षण महाविद्यालय असून अमरावती विद्यापीठ क्षेत्रात सुपरिचित आहे. नॅक (राष्ट्रीय मूल्यांकन व अधिस्विकृती परिषद) यांनी या महाविद्यालयाची तपासणी करून या संस्थेत 'अ' दर्जा प्रदान केलेला आहे.

प्रशिक्षणार्थ्याना गुणवत्तापूर्ण व दर्जेदार शिक्षण देण्यासाठी व्यासंगी व अनुभवी अधिव्याख्याता वृद्ध, समृद्ध व संगणकीकृततेकडे वाटचाल करणारे ग्रंथालय, सुसज्ज संगणक विभाग, खेळासाठी विस्तीर्ण क्रीडांगण आणि महाविद्यालयातील वैशिष्ट्यपूर्ण विभाग, उच्चल व उत्कृष्ट निकालाची परंपरा लाभलेल्या महाविद्यालयातून प्रशिक्षण पूर्ण करून बाहेर पडणाऱ्या शिक्षणशास्त्र प्रशिक्षणार्थ्याना महाराष्ट्रात सर्वस्तरावर शिक्षक म्हणून प्राधान्य दिले जाते हे विशेष आहे.

महाविद्यालयातील विविध विभाग व सोयीसुविधा :

एन.सी.टी.ई. च्या मानके व प्रमाणकेनुसार महाविद्यालयात मोठे सभागृह, व्याख्यान कक्ष, प्राचार्य कक्ष, अधिव्याख्यात्यांसाठी स्वतंत्र केबिन्स, प्रशासकीय विभाग, दृकश्राव्य विभाग, संगणक प्रयोगशाळा, विज्ञान व मानसशास्त्र प्रयोगशाळा, क्रीडा विभाग तसेच खेळाचे मैदान उपलब्ध आहे.

शैक्षणिक व प्रशिक्षण कार्यासाठी खालील विभाग निर्माण करून ते आवश्यक यंत्रे, उपकरणे व साहित्य यांनी परिपूर्ण करण्यात आलेले आहेत. त्याची माहिती विभागवार खालीलप्रमाणे आहे.

- १) मानसशास्त्र प्रयोगशाळा
- २) विज्ञान प्रयोगशाळा
- ३) दृक-श्राव्य विभाग
- ४) संगणक प्रयोगशाळा
- ५) शैक्षणिक साधने कक्ष
- ६) क्रीडा कक्ष
- ७) प्रशासकीय विभाग
- ८) ग्रंथालय विभाग
- ९) प्लसमेंट विभाग
- १०) संशोधन केंद्र

* शैक्षणिक सत्र 2021-2022 *

प्रथम सत्र	: दि. ३० ऑगस्ट २०२१ ते १५ जानेवारी २०२१
हिवाळी दिर्घ सुट्टी	: दि. १ नोव्हेंबर २०२१ ते ०६ नोव्हेंबर २०२१
द्वितीय सत्र	: दि. १७ जानेवारी २०२१ ते ३० मे २०२२
उन्हाळी सुट्टी	: दि. ०१ जुन २०२१ ते ३० जुन २०२२
नवीन सत्र प्रारंभ	: १ जुलै २०२२ (२२-२३)

(विद्यापीठाने वेळोवेळी केलेला बदल लागू राहील.)

* कार्यालयीन वेळा :

- अ) सकाळी ९:४५ ते सायं. ६:१५
भोजन विश्रांती : दुपारी १:०० ते १:३०
- ब) शनिवार आणि शासनाने / स्थानिक प्राधिकरणाने जाहिर केलेल्या सुट्टीच्या दिवशी कार्यालय बंद राहील.

* शैक्षणिक कामकाजाच्या वेळा :

- अ) सकाळी ११:१५ ते सायं. ५:३०
भोजन विश्रांती : दुपारी २:४५ ते ३:१५
- ब) प्रत्येक शनिवार : सकाळी ८:०० ते ११:५५
भोजनाची विश्रांती : सकाळी ९:४५ ते १०:१५
प्रत्येक रविवारी व सुट्टीच्या दिवशी कामकाज बंद राहील.

- ### * महाविद्यालयाची प्रवेश क्षमता (वर्ष २०१५ - २०१६ पासून)
- नियमित बी.एड. एक तुकडी - ५० प्रशिक्षणार्थी
नियमित एम.एड. एक तुकडी - ५० प्रशिक्षणार्थी

* अभ्यासक्रमाची शुल्क आकारणी *

शैक्षणिक सत्र 2021-2022

1) शिक्षण शुल्क :

शासकीय व अनुदानित महाविद्यालयांसाठी रु. 26480/-

प्रथम वर्ष - रु. 13240/-

द्वितीय वर्ष - रु. 13240/-

सदर शुल्कामध्ये शासनाकडून बदल झाल्यास विद्यार्थ्यांना सुधारीत शुल्कानुसार फरकाची रक्कम भरावी लागेल.

या शुल्काव्यतिरिक्त विद्यापीठाने इतर शुल्क निर्धारित केल्यास ते शुल्क प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना भरणे बंधनकारक राहील.

2) इतर शुल्क :

शासकीय व अनुदानित महाविद्यालयांसाठी शिक्षण शुल्काव्यतिरिक्त प्रथम वर्ष व द्वितीय वर्षांसाठी प्रवेश शुल्क, ग्रंथालय शुल्क, जिमखाना शुल्क व प्रयोगशाळा शुल्क पुढीलप्रमाणे आकारण्यात येईल.

- प्रथम वर्ष -

खुला प्रवर्ग	मागासवर्गीय प्रवर्ग
अ) प्रवेश शुल्क रु. १००/-	अ) प्रवेश शुल्क रु. ००/-
ब) ग्रंथालय शुल्क रु. १०००/-	ब) ग्रंथालय शुल्क रु. १०००/-
क) जिमखाना शुल्क रु. १०००/-	क) जिमखाना शुल्क रु. १०००/-
ड) प्रयोगशाळा शुल्क रु. १०००/-	ड) प्रयोगशाळा शुल्क रु. १०००/-
इ) उपक्रम शुल्क रु. ३०००/-	इ) उपक्रम शुल्क रु. ३०००/-
ई) विद्यापीठ शुल्क रु. २००/-	ई) विद्यापीठ शुल्क रु. २००/-
फ) डिपॉझीट शुल्क रु. ५००/-	फ) डिपॉझीट शुल्क रु. ५००/-
ह) इतर शुल्क रु. २००/-	ह) इतर शुल्क रु. २००/-
एकुण - रु. ७०००/-	एकुण - रु. ६९००/-

- द्वितीय वर्ष -

खुला प्रवर्ग	मागासवर्गीय प्रवर्ग
अ) प्रवेश शुल्क रु./-	अ) प्रवेश शुल्क रु./-
ब) ग्रंथालय शुल्क रु. ५००/-	ब) ग्रंथालय शुल्क रु. ५००/-
क) जिमखाना शुल्क रु. ५००/-	क) जिमखाना शुल्क रु. ५००/-
ड) प्रयोगशाळा शुल्क रु. ५००/-	ड) प्रयोगशाळा शुल्क रु. ५००/-
इ) उपक्रम शुल्क रु. २०००/-	इ) उपक्रम शुल्क रु. २०००/-
ई) इतर शुल्क रु. २००/-	ई) इतर शुल्क रु. २००/-
फ) पदवी शुल्क रु. २००/-	फ) पदवी शुल्क रु. २००/-
एकुण - रु. ३९००/-	एकुण - रु. ३९००/-

3) गणवेश शुल्क :

मुल : शर्ट व पॅन्ट

मुली : साडी, ब्लाऊज - स्टॅन्ड कॉलर, ३/४ स्लिक्हज् लांब

नियमित बी.एड. अभ्यासक्रम व नियमित एम.एड. अभ्यासक्रम
एनसीटीई नियम २०१४ नुसार व त्यास अनुसरुन संत गाडगेबाबा अमरावती
विद्यापीठ अमरावतीच्या निर्देशानुसार अभ्यासक्रम राबविण्यात येईल.

महाविद्यालयातील इतर अभ्यासक्रम

- १) बी.एड. - य.च.मुक्त विद्यापीठ, नाशिक (दूरस्थ प्रणाली)
- २) एम.ए. शिक्षणशात्र - य.च.मुक्त विद्यापीठ, नाशिक (दूरस्थ प्रणाली)
- ३) पीएच.डी. - संशोधन केंद्र, शासकीय अध्यापक महाविद्यालय, बुलडाणा
संलग्नीत संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती

प्रवेश पद्धती

सन २०२१-२२ या शैक्षणिक वर्षासाठी बी.एड. व एम.एड. (पूर्ण वेळ नियमित) अभ्यासक्रमास प्रवेश घेण्यासाठी शासनाने प्रसिद्ध केलेल्या नियमावलीनुसार राहील.

शिष्यवृत्ती / शिक्षण फी प्रतिपूर्ती वाबत

संचालक, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे परिपत्रक क्र. सकक्ष/शिक्षण/भासशि/डी.एड./बी.एड./का-४/२०००-०५/८८४ दि. ११/६/२००४ नुसार शासकीय महाविद्यालयातील शिष्यवृत्ती पात्र विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती/शिक्षण फी यांची प्रतिपूर्ती करण्यात येईल. महाराष्ट्र शासनाच्या वेळोवेळी प्रसिद्ध केलेल्या/होणाऱ्या निर्णयानुसार महाविद्यालयातील मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती/शिक्षण फी ची प्रतिपूर्तता करण्याची कार्यवाही महाविद्यालयमार्फत व संबंधित पात्र विद्यार्थ्यांकडून करण्यात येईल.

ज्या विद्यार्थ्यांनी पदव्युत्तर प्रवेश घेऊन एक वर्षाचा (एम.ए., एम.एस्सी., एम.कॉम., इ. प्रथम वर्ष) अभ्यासक्रम पूर्ण केला आहे परंतु पदव्युत्तर अभ्यासक्रम पूर्ण केलेला नाही असे उमेदवार शिष्यवृत्तीस / शिक्षण फी प्रतिपूर्तीस पात्र राहणार नाहीत. शिष्यवृत्तीधारकाने मागील शिष्यवृत्ती प्राप्त क्रमांक देणे आवश्यक आहे.

19 Framework Semester Wise Distribution of Various Paper :-

Table 05
B.Ed. SEMESTER - I

Course		Credit	Hrs	Internal Marks	Theory Marks	Total Marks
Prespective in Education						
PE 101	Childhood and Growing Up	4	75	30	70	100
PE 102	Contemporary India and Education	4	75	30	70	100
Curriculum and Pedagogic Studies						
CP 103	Language Across the Curriculum	2	39	15	35	50
CP 104	Understanding Discipline and Subject	2	39	15	35	50
Enhancing Professional Capacities (E.PC)						
EPC 105	Reading and Reflection on Texts	2	60	50	-	50
Practicum						
P-106	Diagnosis and enriching the teaching skills	2	60	50	-	50
P-107	Demonstration of Lesson Plans & Simulation Lesson	2	60	50	-	50
P-108	Psychological Experiments	1	30	25	-	25
P-109	School Engagement	3	90	75	-	75
Grant Total of Semester - I		22	528	340	210	550

Table 06
B.Ed. SEMESTER - II

Course		Credit	Hrs	Internal Marks	Theory Marks	Total Marks
Prespective in Education						
PE 201	Learning and teaching	4	75	30	70	100
PE 202	Knowledge and Curriculum	4	75	30	70	100
Curriculum and Pedagogic Studies						
CP 203	Language Across the Curriculum	2	39	15	35	50
CP 204	Understanding Discipline and Subject	2	39	15	35	50
Enhancing Professional Capacities (E.PC)						
CP 203	Pedagogy of School Subject One Part - I (English, Marathi, Hindi, Urdu, BiologicalSc, Maths & Commerce)	2	39	15	35	100
CP-204	Pedagogy of School Subject Two Part - I (Physical Sc., Economics, Geography & History)	2	39	15	35	100
CP-205	Assessment for Learning	4	75	30	70	50
Enhancing Professional Capacities (E.PC)						
EPC-106	Drama and Art in Education	2	60	50	-	50
Practicum						
P-207	School Engagement	2	60	50	-	50
P-208	Internship (including 24 hrs for school engagement)	2	60	50	-	50
P-208	Workshop on Teaching Aid	1	30	25	-	25
P-210	SUPW/Work Experience	3	90	75	-	75
Grant Total of Semester - I		22	528	340	210	550

माहिती पुस्तिका 2021-22

Table 07
B.Ed. SEMESTER - III

Course	Credit	Hrs	Internal Marks	Theory Marks	Total Marks
Prespective in Education					
PE 301 Gender, School and Society	2	39	15	35	50
Curriculum and Pedagogic Studies					
CP 302 Pedagogy of a School Subject One Part - II (English, Marathi, Hindi, Urdu, Biological Sc., Maths & Commerce)	2	39	15	35	50
CP 303 Pedagogy of a School Subject Two Part - I (Physical Sc., Economics, Geography & History)	2	39	15	35	50
Enhancing Professional Capacities (E.PC)					
EPC 304 Critical Understanding of ICT	2	60	50	-	50
Practicum					
P-305 Internship	10	300	250	-	250
P-306 Yoga Education	2	60	50	-	50
P-307 Action Research Project	3	60	50	-	50
Grant Total of Semester - III	22	597	475	105	550

Table 08
B.Ed. SEMESTER - IV

Course	Credit	Hrs	Internal Marks	Theory Marks	Total Marks
Prespective in Education					
PE 401 Knowledge and Curriculum Part - II	2	39	15	35	50
PE 402 Creating an Inclusive Education	2	39	15	35	50
Curriculum and Pedagogic Studies					
CP 403 Optional Course - Any one (Education for Peace & Human Rights, Health & Physical Education, Career Information Guidance & Counseling and School Administration and Management)	2	39	15	35	50
Enhancing Professional Capacities (E.PC)					
EPC 304 Understanding of self	2	60	50	-	50
Practicum					
P-405 Internship Including Final Lesson	7	210	75	100 (Final lesson)	175
P-406 Project Related to Community Experience	7	90	75	-	75
P-407 Performing Arts (Cultural activities)	3	90	75	-	75
P-408 Environment Project	3	30	25	-	25
Grant Total of Semester - IV	22	597	345	205	550

माहिती पुस्तिका 2021-22

Table 09
SGBAU FRAME WORK FOR B.ED.
SUMMARY

Semester	Hours	Credits	Marks		Total Marks
			Int. Marks	Theory and External Marks	
I	528	22	340	210	550
II	507	22	305	245	550
III	597	22	445	105	550
IV	597	22	345	205	550
Total	2279	88	1435	765	2200

Minimum Passing Marks : Minimum passing marks for each paper / subject / Internal / Sessional work of B.Ed. Examination leading to the Degree of Bachelor of Education

Table 10

Semester I	Theory Max. Marks	Sessional Practical Marks	Total Min. Marks	Theory Min. Marks	Sessional work Min. Marks	Aggregate Pass Marks
PE 101 : Childhood and Growing Up	70	30	100	28	15	50
PE 102 : Contemporary India and Education	70	30	100	28	15	50
CP 103 : Language Across the Curriculum	35	15	50	14	8	25
CP 104 : Understanding Disciplines and Subjects	35	15	50	14	8	25
EPC 105 : Reading and Reflecting on Tests	-	50	50	-	25	25
P - 106 : Diagnosis & enriching the teaching skills	-	50	50	-	25	25
P - 107 : Demonstration of Lesson plans & simulation Lesson	-	50	50	-	25	25
P - 108 : Psychological Experiments	-	25	25	-	13	13
P - 109 : school Engagement	-	75	75	-	38	38
Semester II	Theory Max. Marks	Sessional Practical Marks	Total Min. Marks	Theory Min. Marks	Sessional work Min. Marks	Aggregate Pass Marks
PE 201 : Learning and Teaching	70	30	100	28	15	50
PE 202 : Knowledge and Curriculum (Part I)	35	15	50	14	8	25
CP 203 : Pedagogy of School One (Part I)	35	15	50	14	8	25
CP 204 : Pedagogy of School Two (Part II)	35	15	50	14	8	25
CP 205 : Assessment for Learning	70	30	100	28	15	50
EPC - 206 : Drama and Art in Education	-	50	50	-	25	25
P - 207 : School Engagement	-	25	25	-	13	13
P - 208 : Internship	-	75	75	-	38	38
P - 209 : Workshop on Teaching Aid	-	25	25	-	13	13
P - 210 : SUPW/Work Experience	-	25	25	-	13	13
Semester III	Theory Max. Marks	Sessional Practical Marks	Total Min. Marks	Theory Min. Marks	Sessional work Min. Marks	Aggregate Pass Marks
CP 301 : Gender School & Society	35	15	15	14	8	8
CP 302 : Pedagogy of School Subject One (Part I)	35	15	15	14	8	8
CP 303 : Pedagogy of School Subject Two (Part II)	35	15	15	14	8	8
EPC - 304 : Critical Understanding of ICT	-	50	50	-	25	25
P - 305 : Internship	-	250	250	-	125	125
P - 306 : Yoga Education	-	50	50	-	25	25
P - 307 : Action Research Project	-	50	50	-	25	25
Semester III	Theory Max. Marks	Sessional Practical Marks	Total Min. Marks	Theory Min. Marks	Sessional work Min. Marks	Aggregate Pass Marks
PE 401 : Knowledge and Curriculum (Part II)	35	15	15	14	8	8
PE 402 : Creating an Inclusive Education	35	15	15	14	8	8
CP 403 : Optional Courses	35	15	15	14	8	8
EPC - 404 : Understanding of self	-	50	50	-	25	25
P - 405 : Internship Including final Lessons	-	175	175	-	88	88
P - 406 : Project related to community experience	-	75	75	-	38	38
P - 407 : Performing Arts (Cultural activities)	-	75	75	-	38	38
P - 408 : Environment Project	-	25	25	-	13	13

* शिष्यवृत्ती संबंधी माहिती *

- १) भारत सरकार शिष्यवृत्ती : (Government of India Scholarship)
ही शिष्यवृत्ती एस.सी., व्हि.जे., एन.टी., ओ.बी.सी., एस.बी.सी.या वर्गवारीच्या
विद्यार्थ्यांना अनुज्ञेय आहे.

निकष :

शिष्यवृत्तीधारक विद्यार्थ्यांच्या पालकांची वार्षिक उत्पन्नाची मर्यादा
रु. २,००,०००/- (दोन लाख रुपये) पर्यंत आहे.
स.सी., व्हि.जे., एन.टी., ओ.बी.सी., एस.बी.सी.साठी रु. १,००,०००/-
(एक लाख रुपये) आहे.

विद्यार्थ्यांने बी.एड. प्रशिक्षणासाठी जिल्हा बदल केला असल्यास जिल्हा
समाजकल्याण अधिकारी यांच्याकडून जिल्हा बदलीचे प्रमाणपत्र, मागील शिष्यवृत्ती
मंजुरीचे प्रमाणपत्र व क्रमांक महाविद्यालयाच्या कार्यालयात सादर करणे आवश्यक
आहे.

२) अंपंग शिष्यवृत्ती :

ही शिष्यवृत्ती अंपंग विद्यार्थ्यांला महाराष्ट्र शासनाच्या समाजकल्याण विभागाकडून^५
प्राप्त होते.

३) आर्थिकदृष्ट्या मागास विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती (ई.बी.सी.) :

जे विद्यार्थी आर्थिकदृष्ट्या मागासलेले आहेत व ज्यांचे आर्थिक उत्पन्न शासनाने
ठरवून दिलेल्या मर्यादेत व नियमात आहे, अशाच विद्यार्थ्यांला या शिष्यवृत्तीचा
लाभ होतो.

४) छत्रपती शाहू महाराज शिष्यवृत्ती :

ही शिष्यवृत्तीसाठी पालकाची उत्पन्न मर्यादा रु.८,००,०००/-असून ही
शिष्यवृत्ती खुल्या प्रवर्गासाठी आहे.

५) पंडीत दिनदयाल शिष्यवृत्ती :

ही शिष्यवृत्ती फक्त अनुसूचित जमातीकरीता आहे.

६) स्वाधार योजना शिष्यवृत्ती :

ही शिष्यवृत्ती फक्त अनुसूचित जमातीकरीता आहे.

* महाविद्यालय नियमावली *

- १) महाविद्यालयाची वेळ सोमवार ते शुक्रवार सकाळी ११:०० ते ५:३० पर्यंत व
शनिवारला सकाळी ८:०० ते १२:४० वाजेपर्यंत आहे. प्रशिक्षणार्थी महाविद्यालयात
पूर्ण वेळ उपस्थित राहणे बंधनकारक राहील.
- २) सर्व प्रशिक्षणार्थी सोमवार ते शुक्रवार सकाळी ११:०० पर्यंत व शनिवारी सकाळी
७:४० पर्यंत हजेरी मस्टरवर सह्या करतील. त्यानंतर उशिरा येणाऱ्या प्रशिक्षणार्थीच्या
सह्या होणार नाहीत. तो दिवस पूर्ण अनुपस्थिती लागेल.
- ३) प्रशिक्षणार्थ्यांनी प्राचार्यांची रितसर पूर्वपरवानगी घेतल्याशिवाय अनुपस्थित
राहू नये.
- ४) व्यावसायिक अभ्यासक्रमाचे महाविद्यालय असल्याने तात्विक, प्रात्यक्षिक तासिकांना
व अंतर्गत मूल्यामापनाच्या उपक्रमासाठी १००% उपस्थिती अपेक्षित आहे.
प्रत्येक विषयाच्या तात्विक, प्रात्यक्षिक तासिकांना नियमानुसार ७५% उपस्थिती
अनिवार्य आहे.
- ५) प्रत्येक दैनंदिन तात्विक व प्रात्यक्षिक तासिकांना, उपक्रमांवेळी प्रशिक्षणार्थ्यांची
हजेरी घेण्यात येईल.
- ६) महाविद्यालयाने प्रशिक्षणार्थ्यांना निर्धारित केलेला गणवेश परिधान करून
महाविद्यालयात उपस्थित राहावे.

- ७) भावी शिक्षक पेशाला साजेशी वेशभूषा, केशभूषा, ड्रेस व त्यांची सुयोग्य रंग-संगती इत्यादी बाह्यगोष्टी जाणीवपूर्वक पाळाव्यात.
- ८) सूक्ष्मपाठ, सरावपाठ, शैक्षणिक उपक्रम-कार्यक्रम प्रात्यक्षिकांचे आयोजन सर्वांसाठी एकाच वेळी सामुदायिकपणे केले जात असल्याने ह्या प्रात्यक्षिकांना उपस्थित राहणे अनिवार्य आहे. एक-दोन प्रशिक्षणार्थ्यांसाठी वेगळे आयोजन केल्या जात नाही याची नोंद घ्यावी.
- ९) महाविद्यालयाने आयोजित अंतर्गत परीक्षा, स्वाध्याय लेखन व सांस्कृतिक कार्यक्रमांना गैरहजर राहू नये. जादा पूरवणी परीक्षा, स्वाध्याय, उपक्रम व कार्यक्रम पुन्हा घेतला जात नाही याची नोंद घ्यावी.
- १०) बी.एड. अभ्यासक्रमिकेत अंतर्गत मूल्यमापनाअंतर्गत विविध उपक्रमांसाठी गुण निर्धारित केलेले आहेत. त्यामुळे सर्वच उपक्रमात दर्जेदार तयारीनिशी मनःपूर्वक सहभागी होणे अनिवार्य आहे.
- ११) प्रशिक्षण कालावधीत महाविद्यालय व महाविद्यालयाबाहेर शहर व ग्रामीण परिसरात वावरतांना महाविद्यालयाच्या नावलौकिकाला बाधा येणार नाही याची प्राधान्याने दक्षता प्रशिक्षणार्थ्यांनी घेणे अपेक्षित आहे.

- १२) प्रशिक्षणार्थ्यांना महाविद्यालयात, वर्ग सुरु असतांना भ्रमणध्वनी (मोबाईल, फोन) वापरावर प्रतिबंध आहे तसेच महाविद्यालय परिसरात धुम्रपानास सक्त मनाई आहे.
- १३) महाविद्यालयाने दिलेले ओळखपत्र नेहमी स्वतःजवळ बाळगावे व आवश्यक तिथे मागीतल्यास दाखवावे.
- १४) प्रत्येक प्रशिक्षणार्थ्यांने महाविद्यालयात, परिसरात, वसतीगृहात व क्रीडांगणावर स्वच्छता राखणे आवश्यक आहे.
- १५) प्रत्येक प्रशिक्षणार्थ्यांने महाविद्यालयातर्फे आयोजीत श्रमदान कार्यात सक्रीय सहभागी व्हावे.
- १६) महाविद्यालयात, रँगींग घेणे अन्टी रँगींग अऱ्कट अन्वये कायद्याने गुन्हा आहे. तसे निर्दर्शनास आल्यास त्वरीत कायदेशीर कारवाई करण्यात येईल.
- १७) शिष्यवृत्ती घेणाऱ्या प्रशिक्षणार्थ्यांनी नियमानुसार किमान उपस्थिती, अभ्यासातील समाधानकारक प्रगती व नेहमी चांगली वर्तणूक ह्या तीन बाबींकडे लक्ष द्यावे.
- १८) महाविद्यालयाच्या सूचना फलकावर वेळोवेळी सूचना लावल्या जातात, त्या काळजीपूर्वक, नियमितपणे वाचाव्यात व त्या सूचनांचे जबाबदारीपूर्वक पालन करावे.

प्राचार्य
शासकीय अध्यापक महाविद्यालय,
बुलडाणा

* विद्यापीठ गीत *

विद्या चिंतन । विद्या मंथन
विद्या सर्जन । विद्या जीवन ॥
जनमन जागर, करीत निरंतर, विद्यापीठ चाले
संत गाडगेबाबा तुमचे स्वप्न पूर्ण झाले ॥
कुणी न आता खुळे, अडाणी, ज्ञानासह विज्ञान कळाले
पर्णकुटीतील प्रतिभेलाही, आभाळाचे पंख मिळाले
दशसूत्राचे अक्षर अक्षर, वेत नवा बोलो ॥ १ जनमन
किती रंजले किती गांजले, किती आंधळे लुळे पांगळे
कर्मयोग निष्काम आचरुन कवेत घेता बांधव सगळे
भुतदयेच्या ओलाव्याने, मानस मोहरले ॥ २ जनमन
धर्मजातीच्या पलीकडेही माणूस केवळ माणूस असतो
भेदभ्रमाचे बंध तोडूनी मानवतेचे पूजन करतो
पिठ्यानपिठ्यांचे जीवनदर्शन विश्वात्म आले ॥ ३
जनमन जागर, करीत निरंतर, विद्यापीठ चाले

प्राचार्य डॉ. विठ्ठल वाघ